

ریاست جمهوری، شاهد اتهام زنی‌های متعدد ناشی از کم اطلاعاتی و نیز طرح افترائات ناروا علیه دولت از سوی برخی نامزدها بوده‌ایم، مجدد تأکید می‌کنیم در این زمینه لازم است براساس مراعات انصاف و نیز ایجاد شفافیت در اسرع وقت فرصت مقتضی در برنامه زنده تلویزیونی برای پاسخ به اتهامات یادشده به نمایندبه دولت اختصاص یابد.

درخواست دولت از صداوسیما برای پاسخ به اظهارات نامزدهای انتخابات

علی ربیعی، سخنگوی دولت در نامه‌ای به علی عسکری، رئیس سازمان صداوسیما خواستار فرصت پاسخگویی به اظهارات نامزدهای انتخابات شد.به گزارش جام جم، متن نامه به شرح زیر است: احتراماً پیرو مکاتبه پیشین و پیشنهاد سه راهکار قانونی ایجاد امکان پاسخگویی به دولت در مقابل اتهامات فاحش، بی‌اساس و عاری از

محمدعلی اسماعیلیان از جام جم

بررسی متن و حاشیه دور اول مناظرات انتخاباتی و عملکرد نامزدها

مناظره علیه وضع موجود

اولین مناظره انتخاباتی نامزدهای ریاست جمهوری ۱۴۰۰ حول محور اقتصادی روز جمعه برگزار شد و هر کدام از کاندیداها ضمن ارائه دیدگاه‌های خود و پاسخ به سوالات، جوابگوی اشکالات رقبای خود بودند.
باین وصف، برابر با افکارسنجی و کنش‌های رسانه‌های کاربران در فضای مجازی و بازخوردهای اجتماعی، این مناظره پاسخگوی عامه جامعه نبود.

🔗 **توقع از اولین مناظره انتخاباتی**
انتظار این بود در فرصت به دست آمده، نامزدها به طرح

گروه
سیاسی

مرز نقد و توهین مشخص است

سعید اشیری، پژوهشگر مسائل فرهنگی و اجتماعی

این‌که يك گفت‌وگو جذاب شود، باید دو اصل کلیدی در آن رعایت شود؛ يك انسجام در کلام و دوم تناسب. تناسب از این منظر که خود گفته و متن باید متناسب با حال و هوای مخاطب باشد و مخاطب آن را بپذیرد. انسجام هم به این معناست که خودگوینده باید به نحوی سخن بگوید که مخاطب محتوای خاص و مشخصی را از آن دریابد. از این دو حیث و با توجه به این ساختار خطابه عمده محتوای ارائه‌شده در اولین مناظره فاقد عناصر لازم و استانداردهای معین برای بحث خطابه است. علت این است که مادر فضای آموزشی کمتر به گونه‌های نوشتاری توجه می‌کنیم. یعنی این‌که ما بتوانیم درباره يك موضوع خاص و مشخص هم يك متن توصیفی، تبیینی و انتقادی ارائه بدهیم.
نمره این ضعف را در مناظره نخبگان جامعه و همچنین مناظره‌های ریاست جمهوری می‌توانیم ببینیم. ضعف دانش خطابه در نامزدهای انتخاباتی يك ضعف مهارتی است. هرچند يك سری از ذوقیات و خلاقیت‌های هنر خطابه هم می‌تواند تا حدودی این ضعف را پوشش بدهد. نکته دومی که به نظر من خیلی کلیدی و برجسته بود، این‌که باز مطابق دیدگاه‌های رهبر انقلاب، هویت يك جامعه هویت اخلاقی است و اخلاق است که براساس آن بقیه نظام‌های جامعه قوام پیدا می‌کنند. ما اخلاق گفت‌وگو را خیلی قوی و برجسته در اولین مناظره انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ ندیدیم. حتی نقد کردن و عیب گرفتن و همچنین درست یا نادرست بودن سخن يك نامزد هم اخلاقی دارد و باید رعایت کرد. الزاما نقد به معنای بی‌اخلاقی نیست. خود اخلاق نقد هم خاصه‌ها، معیارها و دلالت‌هایی دارد که در اولین مناظره چندان مشاهده نشد. اخلاق نقد مرز مشخصی با توهین، زیاده‌گویی و ابتذال در گفت‌وگو دارد. در مناظره نامزدها گاهی این مرزها باهم آمیخته می‌شد و ما با دولتمردانی روبه‌رو نبودیم تا ضمن این‌که مرز اخلاق نقد را رعایت کنند، بتوانند از همدیگر انتقاد کرده و برتری منطق خود را به جامعه نشان دهند. اما علت اصلی که این مناظره‌ها در جامعه بازتاب شایسته‌ای نداشتند البته شاید چندان مربوط به فضای مناظره نباشد و مربوط به حال و هوای مخاطب است. حال و هوای مخاطب عمداً به دلیل ناکارآمدی دولت چندان اشتیاقی برای پیگیری مناظرات ندارد، هرچند امیدواریم با این مناظره‌ها و اخلاقی شدن و فنی‌تر شدن و هنری‌تر شدن خطابه‌ها، فضای انتخابات به سمت شور و هیجان بیشتر هدایت شود. 🔗

غلبه متن بر حواشی

مجید انصاری، عضو مجمع تشخیص مصلحت‌نظام

از نظر من مناظره‌ها مبتنی بر تجربه مناظره‌های قبل به‌خصوص سال ۸۸ بوده‌که البته تجربه خوب و موفق نبود. این شکل مناظره‌ها البته در ادوار بعد هم کم‌وبیش ادامه پیدا کرد. احساس من این بود که نامزدها با نوعی از نگرانی از این‌که در جامعه چه می‌گذرد دست به گریبانند. این حالت ابهام باعث شد که نامزدها فضای مناظره را به مثابه رنگ پوکس یا تشک کشتی ببانند. از سوی دیگر برخی از آنها از قبل متن‌هایی را راجع به برنامه‌هایشان آماده کردند و به گمان این‌که دیگر فرصت بهتری پیدا نخواهند کرد آن را در مناظره ارائه دادند. نکته دیگر مربوط به نوع سوالات بود. انتظار این بود که سوالات دقیق‌تر، اجرایی‌تر و ملموس‌تر می‌بود. سوالات ارائه‌شده در مناظره اول که اقتصادی بود عمدتاً کلی بود و هر نامزدی در حد کلیات می‌توانست با جمع‌آوری یک سری اطلاعات عمومی پاسخ کلی به سوالات بدهد. این در حالی است مردم پاسخ به سوالات طرح شده باید گفت عمده نامزدها گویی به سوالات طرح شده پاسخ نمی‌دادند و جواب‌های آنها متفاوت از سوالی بود که پرسیده شد. به عبارت دیگر سوالات و پاسخ‌ها متفاوت از یکدیگر بود. از این رو به نظر من، فضای غالب جامعه و مخاطبانی که پیگیر مناظره بودند این بود که برخی نامزدها، شان کاندیدای ریاست جمهوری ۱۴۰۰ در جمهوری اسلامی را رعایت نکردند. ماهیت نظام ما اسلامی است و اخلاق حکم می‌کند در مناظره‌ها، خوی و خلق اسلامی رعایت و حرمت نامزدهای رقیب حفظ شود. از نظر من، به‌جز یکی دو نامزد، بقیه رقبای انتخاباتی نمره قبول نگرفتند و حداقل من به عنوان یک شهروند که اولین مناظره را دیدم محتوای ارائه‌شده در این مناظره برایم قانع‌کننده نبود. اولین مناظره حول محور اقتصاد بود اما چیزی از راهکارهای اقتصادی دستگیر مردم نشد. به هر صورت در حال حاضر مهم‌ترین اولویت کشور ما، حل معضلات و مشکلات اقتصادی است و پاسخ نامزدها باید به مردم و آحاد جامعه انگیزه بدهد. به هر دلیلی مردم به خاطر برخی عملکردها گرچه با نظام جمهوری اسلامی مشکلی ندارند اما از نظر سیاسی تا حدودی از فضای مشارکتی فاصله گذشته در متن مسائل بودند انتظار پاسخ روشن اقتصادی همراه راهکار برای حل مشکلات مردم ارائه کنند، این مساله حتما به افزایش مشارکت در سطح جامعه کمک می‌کرد. به نظر می‌رسد مردم حلقه فراموش شده اولین مناظره بودند و نامزدها به مثابه بازی شطرنج به صورت دوطرفه به بحث و گفت‌وگو و جدل می‌پرداختند. 🔗

اولین مناظره، نمره قبولی نگرفت

غلامحسین کرمی، دبیر اول کمیسیون برنامه و بودجه

قضاوت و داوری در مورد اولین مناظره انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ در مرحله فعلی شاید کار ساده‌ای نباشد و باید منظر بود که در مناظرات بعدی نامزدها چگونه رفتاری می‌کنند و تا چه اندازه می‌توانند توقع مردم را برآورده کنند. البته به نظر می‌رسد در اولین مناظره، نامزدها بیشتر تحت تاثیر فضای کلی سیاسی، فضای مناظره و حتی چیدمان صندلی‌ها و میزها بودند و عملاً فضای مناظره روی آنها تأثیر گذاشته بود. دیگر نکته قابل ذکر این‌که گویا نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری چندان در حوزه مخاطب‌شناسی کار نکردند و به این مساله هم توجه نداشتند که در مناظره باید ضمن دادن پاسخ مناسب به دیگر رقبای خود با مردم و مخاطبانی که این برنامه را می‌بینند، صحبت کنند. نامزدها بیش از آن‌که به سوالات مطرح شده پاسخ دهند عمداً به کل کل های سیاسی پرداختند. در تحلیل فضای اولین مناظره باید گفت عمده نامزدها گویی به سوالات طرح شده پاسخ نمی‌دادند و جواب‌های آنها متفاوت از سوالی بود که پرسیده شد. به عبارت دیگر سوالات و پاسخ‌ها متفاوت از یکدیگر بود. از این رو به نظر من، فضای غالب جامعه و مخاطبانی که پیگیر مناظره بودند این بود که برخی نامزدها، شان کاندیدای ریاست جمهوری ۱۴۰۰ در جمهوری اسلامی را رعایت نکردند. ماهیت نظام ما اسلامی است و اخلاق حکم می‌کند در مناظره‌ها، خوی و خلق اسلامی رعایت و حرمت نامزدهای رقیب حفظ شود. از نظر من، به‌جز یکی دو نامزد، بقیه رقبای انتخاباتی نمره قبول نگرفتند و حداقل من به عنوان یک شهروند که اولین مناظره را دیدم محتوای ارائه‌شده در این مناظره برایم قانع‌کننده نبود. اولین مناظره حول محور اقتصاد بود اما چیزی از راهکارهای اقتصادی دستگیر مردم نشد. به هر صورت در حال حاضر مهم‌ترین اولویت کشور ما، حل معضلات و مشکلات اقتصادی است و پاسخ نامزدها باید به مردم و آحاد جامعه انگیزه بدهد. به هر دلیلی مردم به خاطر برخی عملکردها گرچه با نظام جمهوری اسلامی مشکلی ندارند اما از نظر سیاسی تا حدودی از فضای مشارکتی فاصله گرفته‌ند. اگر نامزدها می‌توانستند پاسخ روشن اقتصادی همراه راهکار برای حل مشکلات مردم ارائه کنند، این مساله حتما به افزایش مشارکت در سطح جامعه کمک می‌کرد. به نظر می‌رسد مردم حلقه فراموش شده اولین مناظره بودند و نامزدها به مثابه بازی شطرنج به صورت دوطرفه به بحث و گفت‌وگو و جدل می‌پرداختند. 🔗

رکود متانت در اوج مناظره

امین صبحی، روزنامه نگار و کارشناس مسائل سیاسی

اولین مناظره بین کاندیداهای انتخابات هشتمین رئیس جمهوری کشور برگزار شد و متأسفانه این بار هم شاهد دعوای تمام عیار و خصومت شخصی برخی نامزدهای انتخابات با رقبایشان بودیم؛ مشاجره‌ای که دامنه آن به مواضع حزبی، تخریب سوابق کنونی و گذشته کاندیداها و تمسخر برنامه‌های آتی نیز کشیده شد. همزمان با سیزدهمین دوره ریاست جمهوری شاهد برپایی پنجمین مناظرات انتخاباتی بین کاندیداهای ریاست جمهوری هستیم اتفاقی که نقطه عطفی در تاریخ‌گذاری رسانه برای شناخت گزینه اصلاح به شمار می‌رود تا رای‌دهندگان و قاطبه مردم که از طریق تلویزیون متوجه برنامه‌های نامزدهای انتخاباتی می‌شوند، طی این برنامه تبلیغی به شناخت وجوه شخصیتی کاندیداهای انتخاباتی نائل شده و در خصوص انتخاب نامزد اصلح برای بالاترین مقام اجرایی کشور جمع‌بندی برسند. طبق شواهدی که از نظرسنجی‌های مختلف ومستند احصاشده، شخصیت و منش رفتاری نامزدها عامل مهمی در تصمیم‌گیری رای‌دهندگان است و حتی در اولویت موضوعات مورد مناقشه نامزدهای انتخاباتی قرار دارد؛ براین اساس ویژگی‌هایی نظیر عدالت‌طلبی، مردمی بودن، صداقت در طرح وعده‌ها، وفای به عهد در اجرای تعهدات، اقتدار، قاطعیت در نحوه تعامل با رقبای و همچنین شرکت در مباحث چالشی از ارزش‌ها و ملاک‌های مردم برای انتخاب کاندیدای اصلح است. اما در واقعیت ماجرا شاهد این هستیم مناظره‌های انتخاباتی که سلبه تشکیل آنها ارائه طرح و نقد برنامه رقبای بود، عملاً تبدیل به محملی برای تهاجم، درشت‌گویی، استفاده از ادبیات سخیف و ... شده‌است، در حالی‌که شرایط آزاردهنده و مملو از بحران‌های اقتصادی کنونی رمقی را برای پیگیری دعوای سیاسی و مشاجرات لفظی جناح‌های مختلف نگذاشته‌است، علاوه بر این اخبار زرد و غیرواقع فضای مجازی نیز مملو از این بنابرین کاندیدایی می‌تواند اثرگذاری بیشتری رانزد رای‌دهندگان داشته‌باشد که کارنامه‌اش مویدی بر اهداف برنامه محور وی باشد و همچنین طراز مثبتی را در زمینه اخلاق از خود نشان دهد. اینک پس از برگزاری چهار دوره مناظره انتخاباتی در کشور و همچنین مرور مناظرات سیاسی در کشورهای مختلف می‌توان به این نتیجه رسید‌تنه‌آثار کارآمدی در گرو تخریب دیگران نیست بلکه طرح شعارهای ساختارشکنانه و وعده‌های غیرواقع می‌تواند پاشنه آشیل کاندیداها در رسیدن به پاستور باشد. در پایان شاید بتوان برنده مناظره دیروز را افرادی دانست که خواه یا ناخواه مناظره را ندیده و در جریان هجمه‌ها و سخنان خلاف برخی کاندیداها قرار نگرفتند؛ سخنانی که تناقض فاحشی با آرمان دموکراسی و افزایش مشارکت مردم برای حضور در انتخابات پیش رو دارد. 🔗

مناظره جای بیانیه خوانی نیست

مهدی زاهدی، رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات

اولین مناظره نامزدهای انتخاباتی ریاست جمهوری ۱۴۰۰ و حواشی و تبعات آن، میان عامه مردم و همچنین فضای مجازی و نگاه کارشناسان چندان موفق نبود و از این نظر من به عنوان بیننده متأسف شدم. واقعیت آن است برخی نامزدهای محترم ابتدای مناظره متنی از قبل آماده کرده بودند و شروع به قرائت آن متن کردند. این در حالی است که عموم مردم انتظار داشتند نامزدها به جای این‌که به خواندن بیانیه سیاسی بپردازند، برنامه‌های خود را ارائه می‌کردند. از سویی دیگر، نامزدهایی که در مقام پاسخگویی برآمدند از ادبیات تند استفاده کردند و حالت تعرضی به خود گرفتند. نکته دیگری که در مورد مناظره باید گفت این است در برخی دقائق مناظره، برخی نامزدها رفتاری اشتباه و خلاف اخلاق داشتند و به جای ارائه راهکارهای خود برای حل مشکلات اقتصادی مردم، به تخریب نامزدهای رقیب پرداختند. این رویه، توهین به شعور مردم است. برخی نامزدها به جای پاسخ صرفاً بیانیه سیاسی از پیش نوشته شده خواندند. البته این رویکردها مربوط به همه نامزدها نبود و برخی نامزدها هم در نوبت پاسخ، اخلاق‌مدارانه برخورد کرده بودند. حتماً این شیوه رفتار باعث بالا بردن مشارکت و حضور مردم در روز رأی‌گیری خواهد شد. تواضع و اخلاق‌مداری حتماً با پاسخ مناسب روبه‌رو خواهد شد. توصیه من به مجریان صداوسیما و برگزارکنندگان و دست‌اندرکاران مناظره و همچنین هیات نظارت این است که در برنامه‌های آتی اجازه ندهند نامزدی برخلاف شیوه معمول به جای پاسخگویی به سوالات به تخریب دیگران بپردازند و اگر کسی خواست خارج از چارچوب تعیین‌شده و موضع مناظره پاسخ‌نامربوط ارائه دهد در درجه اول اخطار و در مرحله بعدی بلافاصله سخنان او را قطع کنند. ما باید یاد بگیریم کسی که می‌خواهد رئیس جمهوری جمهوری اسلامی ایران شود اخلاق‌مدار و قانون‌محور باشد و به مردم احترام بگذارد و همچنین احترام رقبای انتخاباتی خود را نگه دارد. اینجا جمهوری اسلامی ایران است و نباید شیوه‌ها، رویه‌ها و رویکردهایی که در مناظرات انتخابات ریاست جمهوری کشورهای غربی مثل آمریکا حاکم است به صورت یک عادت در مناظرات ما جلوه کند. وقتی واژه اسلام را به کار می‌بریم باید همه شؤونات اسلامی را هم رعایت کنیم به‌خصوص وقتی کسی که به عنوان نامزد انتخابات، خود را در معرض رای مردم قرار می‌دهد. 🔗